

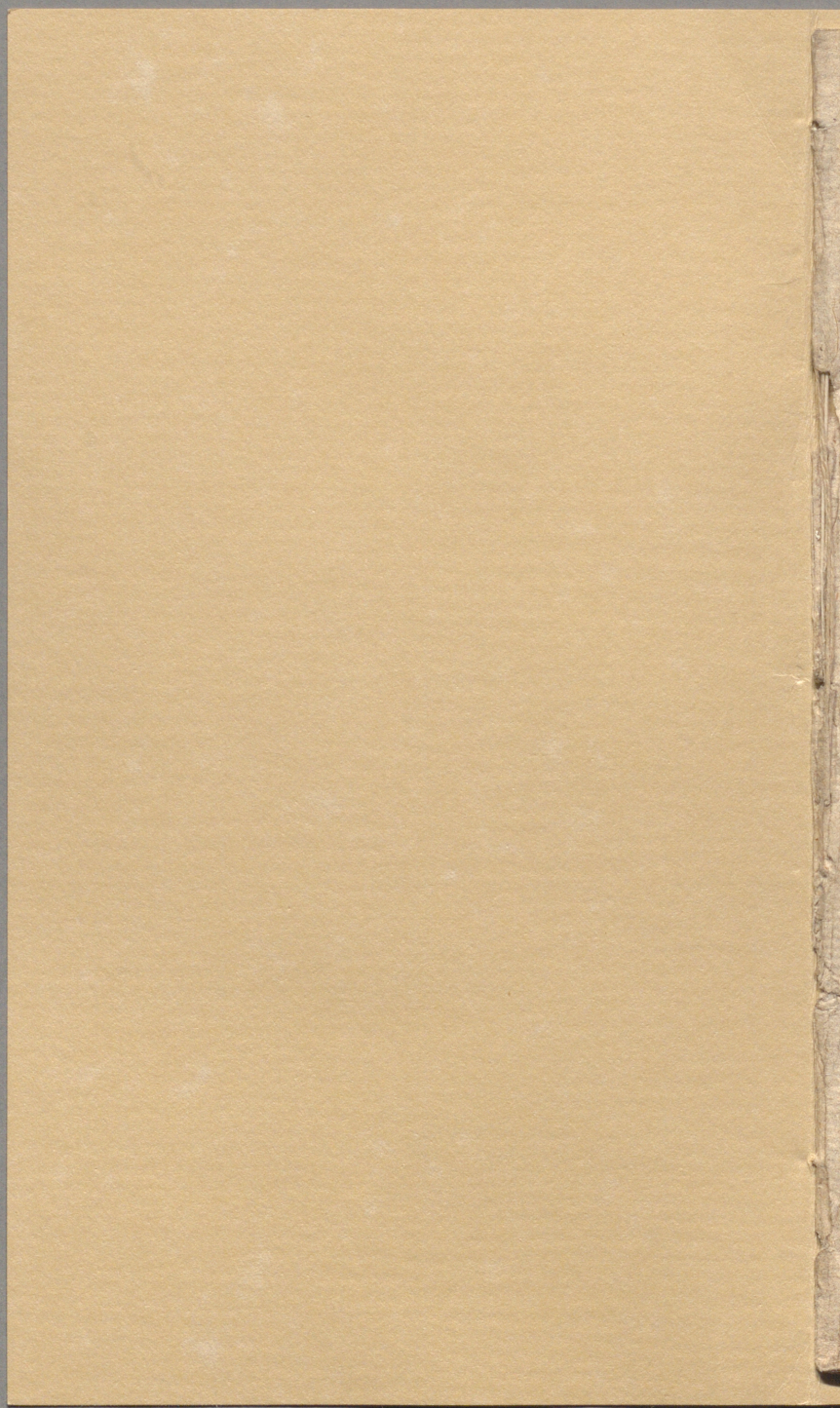
Utwald samling af nöjsamma
anekdoter och qwicka infall.
Norrköping, 1825. A...

1700-1829 81 J b Br. 1825 Samling

SAMLING

1825

Samling

En Samling
Anekdoter.
(Bv.)

1825
1700-1829

Utwald Samling

af

Nöjsamma Anekdoter

och

Öwicka Infall.

NORRÖPUNG, 1825.

Nd. Fr. Raams Enka.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

To

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

of

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

Anekdoter.

Ursprunget till det bekanta ordspråket, Det war en annan sak sade laglåsaren, är detta: En slug Bonde gick till en Laglåsare, och beklagade för honom den olycka, att hans häst hade råkat att slå benet af Laglåsarens Oxe, samt frågade hwad Laggen därom säger, hwad annat, sade Laglåsaren, än att du måste betala Orens wårde eller utgifwa skadedjuret? Herre swarade bonden, förlåt mig, jag örtalte mig: det war icke alldeles så. Jag wille säga, att eder häst slog benet af min Oxe. Ja så sade Laglåsaren, det war en helt annan sak.

En Fransysk Bonde fant uti sin trädgård en rosiva af owanlig storlek, hwilken han som en raritet skänkte åt konung Frans 1. Konungen lät och dersöre gifwa honom 30 Louidor. En rik hästmånglare som fick weta detta, beslöt att skänka konungen en häst, uti hopp att så för honom, så mycket större belöning, som hästen war större än rosivan. Men huru flat blef han icke, då man på Konungens befällning gaf honom den omtalte rosivan, med den tillsägelsen att hon wore mer wård än hans häst, emedan hon kostade 30 Louidor, och desutom åt hwarcken hö eller hafre. Konungar belöna wäl wälmeningar, men icke egennyttiga affigter.

En Enkesfru, som gerna wille wara hällen för 10 år yngre än hon werkligen war, kom en dag utt ett stort sällskap där och Cicero war. Frun tog sig då anledning att tala om sin ålder, och sade att hon ej war mer än 40 år gammal. En af Ciceros wänner hwissade honom i örat och påstod att hon wore mycket äldre än hon sade; Cicero swarade honom: Huru kan du säga det; jag wore obillig om jag icke tordde henne, ty det är mer än 10 år sedan hon sade mig detsamma.

En ung man skröt i mångas närvaro, huru mycket han hade lärt på en ganska kort tid, och att han hade betalt 1000 Ducater till sina lærarmästare. En af sällskapet föll honom i talet och sade: om någon bjuder eder 100 Ducater för allt hwad ni kann, will jag råda eder att taga det genast, och utan betänkande.

En Fru som bodde på landet, fick besök af en Herre, då deß man war borta. Hon wisade honom åtskilligt i sin hushållning; åstwen sina kreatur, såsom: Hästar, höns, gås, får ic. Min Fru har ni inga hornkreatur? hon swarade: Jag wäntar när min man kommer hem.

Då en wif man såg en enfaldig qwinna, som dref några åsnor för sig, sade han till henne: God dag åsna-moder! Fact min son swarade hon; hwilket swar så betog honom, att han tyckte sig känna huru hans öron förlängdes wid husrwudet.

När Sylla, den tiden han war Prætor i Rom, hotade Cesar, att, i kraft af sitt embete, stämna honom för råttan, swarade Cesar: Du

har orsak att falla det ditt embete; ty du har köpt det för dina egna penningar.

Den bekante Konungen Schach Abas uti Persien hade en narr, om hwilkens artigheter åtskilliga historier berättas. Konungen lät genom en förordning förbjuda opium, till hwilken dryck Persianerne hade ganska stort begär; detta förorsakade en allmän sorg och förtwiflan i hela Persien. Bemålde hosnarr upphittade då ett artigt påfund att häftwa detta förbud: han hyrde en salubod, i hwilken han bar en stor mängd sorgkläder, hwilka han oupphörligen stod och måtte. Konungen träffade honom uti denna förrättning och frågade hwad detta skulle betyda? han swarade att han hoppades winna stora pennigar på dessa sorgkläder, emedan hela landet redan låg för döden, hwilket härrörde af Konungens förordning, som hade frantagit Persianerne all deras wällust och wedergwickelse. Konungen märkte häraf, att han icke utan fara kunde upphäftwa denna skadliga wanan, hwarföre han ock återkallade sin förordning.

Twenne herrar dreswo wid en måltid, länge och onyttigt den trägan, om man borde säga: Gif mig watten, eller bär hit watten. Ett qwick fruntimmer som war närwarande, ledsnade wid detta säfånga tal och sade: I hafwen orätt båda två, och bören säga: led of till wattnet.

En fransysk bonde, som årnade sig till Paris gick och ledde sin åsna efter sig, med ett långt grimskast. Twenne rösware, som bleswo honom warse, kommo öfwerens att stjåla henne ifrån honom.

De gingo derföre helt sakta, efter honom, spån-
 de grimman af åsnan hwilken den ena ledde åt stogen,
 och den andra spån- de på grimman i des ställe,
 hwilket skedde så behändigt, att bonden ej kunde
 märka det. Då den röfwaren, som hade iklädt
 sig åsnan, trodde att den andra war wäl undan-
 kommen med bytet, twärstannade han. Bonden,
 som trodde sig leda sin åsna, och blef förargad af
 detta motståndet, wände sig om att gifwa henne
 en piffslång; men han blef så förskräckt wid åskå-
 dandet af denna förwandling, att han ej kunde få
 fram ett ord. Röfwaren, som märkte detta, sade
 till honom med en bedröfwad mine: Min Herre,
 jag beder eder om förlåtelse om jag gjort eder nå-
 got emot; tillåt mig att berättas sanningen af detta
 för eder underliga åfventyr: Min mor, emot hwil-
 ken jag warit olydig, tjente hos en kyrkoherde, som
 för mitt elaka uppförande har förbytt mig till en
 åsna; nu är min tid ute och jag är som ni ser, en
 människa: När bonden hörde detta, tog han grim-
 man af hufwudet på denna boswen och sade: Min
 fåra wån, det gör mig ondt att jag gifwit dig så
 många piffslångar, war icke ond på mig, gå nu,
 hålsa din kyrkoherde och war hädanefter lydigare
 emot din moder, som du åfwen kan hålsa i trån
 mig. Bonden fortsatte sin resa, under ständigt tän-
 kande på sin besynnerliga åsna. Sedan han uträt-
 tat sina saker i Paris, gick han på torget, för att
 der köpa sig en annan åsna, men huru håpen blef
 han icke, då han där åter fick se sin förra; han
 gick dock till henne, tog henne i örat och sade: ni
 lär du åter hafwa warit olydig emot din moder;
 men som jag till all lycka känner dig, lär jag
 afka mig för att köpa dig.

Sedan Prinsen af Condé hade råkat i Konungens onåd, och derigenom medelst sina inkomsters förminskning blifwit nödsakad att gifwa en stor del af sina många tjenare afsked, träffade han en dag en tiggare, som satt och plockade sig, hwilken han frågade: hwad gör du? tiggaren swarade: jag dragger in min stat.

En man, då han hörde 2:ne sina grannar, som wore jalou på hwarandra, tråta, swår till och säger: om jag finge råda skulle alla behornade fastas i sjon. Hans egen hustru som hörde utlåtelsen, tog rått illa wid sig och frågade ganska håpen: min wån kan du simma.

Många lärde och naturkunnige män, hafwa undersökt den frågan, hwad som wore orsaken att så många makar icke kunde få några barn tillsammans, ehuru mycket de än åstunda det. Ett fintligt fruntimmer upplöste gåtan utan mycket hustrudsbry. Tillfället war detta: En man hade med sin frus samtycke, som war fet i samma proportion som mannen war mager, budit mycket främmande till en middag. Under måltiden yppades bland andra discurser ofwannända fråga. Swar och en sade sin mening, men slutligen då ingen kunde upp gifwa något antagligt skäl, wändes saken till railleri på Herrns och Fruns chapitre, hwilka i anseende till deras wåxt och fetma wore ganska olika och has de aldrig haft några barn, ehuru de i flera år warit gista. Frun afhörde länge detta skämt, ändtilligen gjorde hon slut på alltsammans genom följande utslag; Å weren j icke gode wänner, att den som will sticka feta s. . n bör ha långa kniswar

En Cappelan kom till en Biskop att göra sin uppvaktning. Biskoppen frågade honom, hwem skulle det wara som jag har den äran att tala wid? Cappelanen swarade: Jag skulle wara Biskop, men är blott Cappelan.

En Präst frågade en ensaldig bondgoße, Kan du läsa? goßen swarade nej. Prästen sade: det är intet wackert. Goßen swarade: dersöre har jag ej heller lärdt mig det.

En dräng sade om sin Herres porträtt, sedan det war sårdigt: Min Herre är så wäl träffad, att ock den som aldrig sett honom, skulle kunna igenkänna honom.

En Herre hade en dum dräng, hwilken han skickade till sin käraste med den befallning, att innan han framlämnade billetten åt henne skulle han först kyssa densamma; denne fattade meningen gålet; ty, då han framkom, kyste han först damen, och gaf henne sedan skrifwelsen.

Twenne som woro Contraparter, mutade båda dommaren. Den förste gaf honom en wagn och den sednare ett par hästar. Den förre, då han fick höra att han oaktat sina mutor, hade tappat sin sak, gick han till domaren och sade: nu går intet wagnen bra. Domaren swarade: Han måste gå som hästarna draga honom.

Då en Öfwerste såg en galge wid en stad ståt, frågade han sin wård om öfwerheten nu för tiden wore så lindrig att den ej nåndes hänga någon? swaret blef: Alla tjuftwar och skälmar slå sig till krigsstaten, och fara sedan uti fält.

En Köpman sade till en Hofman, att han nyligen wore befriad ifrån en tung börda, sedan han betalt en summa penningar, som han hade varit skuldig; han sade ock att han icke kunde begripa, huru den kunde söfwa, som wore skuldig. Swad mig angår, swarade Hofmannen, begriper jag det ganska lätt, men jag begriper icke huru mina borgnärer kunna söfwa, då de weta att jag aldrig kan eller will betala dem.

Når en Cardinal, hwars fader war slagtare, hade blifwit wald till Påfwe och des narr som då war på en resa och fick weta det, ilade han med otrolig hastighet till sin herre, och då han träffade honom war han owanligt glad. Påfwen frågade honom: hwarföre är du så glad, förmodligen dersför att jag blifwit Påfwe? ja wift helige fader, swarade narren, men i synnerhet gläder jag mig deröfwer, att wi nu ej få någon fastlag, och jag således ej är förbunden, att hela 40 dagar å rad, åta fiff. Huru skall jag förstå detta? frågade Påfwen: Jo, helige fader, swarade narren, våra historier underrätta os ju, att den helige Petrus först inrättade fastlagen, och jag tror han gjorde det derför att alla hans slägtingar woro fiffare: på samma grund hoppas jag, att eders helighet skall borttaga fastlagen, på det att eder fader så mycket bättre må få sälja sitt kött.

Då en Präst under det han predikade, märkte, att en man, som satt under predikstolen hade infomnat, sade han till tvenne fruntimmer, som sutto bredwid honom och samtalade: mine fruar, talen icke så högt, på det j icke mågen uppwäcka denne trösta mannen.

En olård yngling, som skulle skrifa ett bref till sin älskarinna, och ej kom fort med sammansättningen, köpte sig omsider en breställare. Sedan han länge hade låst uti densamma, fannt han och ett kärleksbref hwilket han affkref och tillskickade henne. Till all olycka hade hon äfwen samma bok, och som hon däruti fann brestwet tillika med swaret, skref hon allenast dessa orden till honom: jag har fått edert bref, min herre, wänd om bladet så finner ni swaret.

En ung fru war uti ett sällskap tillika med sin man. Der berättades åtskilliga artiga händelser af en och annan. Denna fru, som ock med något wille roa sällskapet, begynte att tala om den behändighet, som en wif Cavallier brukat, att smyga sig in uti en ung frus kammare, hwilkens man war borta, men till all olycka, fortfor hon, då de woro i sin bästa ro, kom mannen hem, och bulstade på porten: inbillen eder, sade hon, i hwilket bekymmer jag då kom.

En Herre gick ut i sin trädgård, att se hwad dess trädgårdsmästare gjorde. Efter långt sökande fannt han honom slutligen under ett träd, hwarest han låg och sof. Han uppväckte honom med dessa hårda ord: arbetar du på detta sättet? din lätting, du gör ej skäl för brödet som du äter, du är intet wärd att solen skiner på dig; jag wet det wäl swarade trädgårdsmästaren, därför har jag ock lagt mig i skuggan.

En man satt i sin bok-kammare och arbetade, då en af hans grannar kom helt bestört och berättade

tade att elden kommit lös i hans höskulle. Uff! war så god, sade mannen, och berättat det för min hustru, ty jag befattar mig aldrig med hushållningen.

En Herre skickade sin dräng till en sjuk wån, som war enögd. Då drängen kom fram låg den sjuka på sitt yttersta, hwarföre han och wäntade till det den sjuke gaf upp andan. När detta war sedt, gick han hem, och berättade för sin herre, att han hade sedt den sjuka afvida. Herrn frågade honom då, om han haft mycken swårighet att dö? Mycket mindre än någon annan swarade drängen ty han hade ej mer än ett öga att tillsluta.

Då en Tysk, som war buden till aftenmåltid af en Spanior, fick se att man straxt framsatte rättikor, sade: I mitt fädernesland brukar man att äta rättikor i slutet af måltiden. Spanioren swarade: så gör man äfwen här. Tysken märkte af detta swar, att han ej hade många rätter att wänta.

En resande Köpman gästade på ett wårdshus, hwarest en spansk adelsman kom in och frågade honom, om han trodde att han kunde få sig rum härstädes? Köpmannen frågade tillbaka: hwad heter min Herre? adelsmannen swarade: Don Johanis Ramiro de Mendosa Guzman. Köpmannen sade då: för en person tror jag här kunde wara rum, men alldeles icke för så många.

En girig man, som knappt spisade sitt husfolk, brukade äfwen späda upp winet, som de skulle dricka. Då han en dag märkte, att en af dem åt med särdeles glupshet, sade han: jag undrar

när den där qvarnen skall stadna? swaret blef: det lærer ej ske så snart, efter ni gifwer henne så godt tillop af watten.

En Domare skröt för en ung skönhet af sina mjuka och lena händer; stickan sade: jag måste tillstå att min Herres händer äro lena, hwilket försmodligen kommer deraf, att man lærer smörja dem som ostast.

En obehaglig Karl, som fick se en wacker flicka gå förbi, sade: det war en skön unge, hon swarade, det kan jag intet säga om er. Han betalade strax: Jo, om ni wille ljuga som jag gjorde.

En Capitain, som hade ett träben, af hwilket han aldrig drog stöfweln, war uti en flaktning. En kanonkula sönderkrofsade detsamma, soldaterna ropade då: en fältskår hit till Herr Capten: En snickare gör detsamma sade Capitainen.

En man som nyligen blifwit gift, lät sätta denna skrift på sin port: bort med allt ondt; Diogenes som såg detta, sade: det är så dags att söka läkaren sedan det onda kommit i huset.

En adelsman anmodade en målare att gå in uti en borgares hus och astaga des hustru, som war ganska wacker. Målaren gick och dit, men hade knappt gjort början med sin teckning, då mannen i huset kom hem, förde målaren på dörren och sade: Om den gode herren får copian, torde han sedan wilja hafwa originalet med.

En Herre höll på att sammantäggga några gamla bref; des dräng som såg detta, begärte nå

gra af dem. Herrn frågade: hwad skall du göra med dem? drängen swarade: när jag for hemifrån, bad min mor att jag skulle skicka bref till henne; om Herrn wille gifwa mig dessa, skulle jag sända till henne alla på en gång.

När Crates besallte att en träl som war fasttagen för stöld skulle hängas, ursäktade sig trälen och sade att det war hans öde att stjåla, Crates swarade: det är och ditt öde att du skall hänga.

En man som fick se en windögdd skolgoße, sade: Denne blir säkert en lärđ man, ty han kan med ett ögnakast läsa två sidor på en gång.

En nåsvis yngling, som hade rödt hår frågade en äldre man: hwad dömmar du af min physiognomi? denne swarade: Efter du har rödt hår som en ko, dömmar jag att du är en kalf.

Twenne borgare skämtade med en gardeskarl som bar sina wapen och sitt equipage, för det han swettades, fastän det war ganska kallt; han swarade dem: J skullen swettas mycket mer än jag, om J hadn alla edra egodelar på eder rygg.

B... frågade en fru, hwarföre man gifwer mer akt på sin nåstas fel, än på des fullkomligheter? hon swarade: det kommer deraf att man är nyfikenare att betracta solen i des förmörkelse, än i des glans.

En till wårten liten hustru, blef tillfrågad, huru hon wågade att taga en så lång rese till man, hon swarade: det som ej får rum på kälken, får låpa efter.

När man berättade en Prins, att folket mumlade öfwer de nya utgifterne, hvilka woro dem pålagde, sade han: Låt dem tala, de måste wäl hafwa något got nöje för sina penningar.

Konung Ludwig XIII. låt öfwertala sig af sin cousin att göra en tåga förtjent hofman till riddare. Då nu den nya riddaren efter gammal wana, sade wid riddare-bandets undsående, dessa orden utur Evangelium: Herre jag är icke wärdig; swarade Konungen: Jag wet det wäl, men jag har ej kunnat wägra min cousin, att göra eder till riddare.

En Lacedemonisk qwinna sade till sin son, som beklagade sig att hans wärja wore allt för kort: Min son du kan gå fienden ett steg närmare, så blifwer hon lång nog.

En medelmättig målare, som hade föga för tjenst gaf sig till läkare. Då man frågade honom orsaken dertill, sade han: uti målarkonsten ligga felen öppne för allas ögon, men uti läkarkonsten blifwa de begrafne med den döda.

Då en råds herre som war temmeligen enfaldig, gick en dag på gatan, som war ishal, töll han omkull, men stötte sig ej särdeles. Des handskrift ware, som följde honom, knäppte ihop håndren och sade: jag tackar dig helige Elgius att min herre ej bröt halsen af sig. Rådsherrn sade till honom: du narr, den helige Elgius är blott för hästar. Skrift waren swarade: han är för åsnor och kåra herre.

En krigsman, hwars hela tapperhet hade flyttat ur hjertat upp i munnen, kom en dag uti ett fäll.

skap hwarest äfwen war en fru, med trenne des döttrar. Storprataren som nödwändigt skulle fram med någon galenskap, sade: att han wille gifwa en ducat för hwar mö som man kunde finna i denna salen. Frun swarade att hon åtminstone kunde wis sa honom en. Hvilken är det? frågade han, eder wårja min herre, swarade frun.

En Herre sade till en bonde: Jag wet ej hur det kommer sig till att dina barn äro så wackra, friska och murtra, då deremot mina likars äro fula och maktlösa; såg mig huru du bår dig åt? Bonden swarade: jag gör mina barn sjelf.

Uti Watikanska palatset i Rom finnes en tafla af den namnkunnige Michaël Ange, som föreställer den yttersta domen på ett förskräckande sätt. Ange hade på denna tafla astagit alla personer som han kände, så lika, att man icke kunde mistaga sig. Alla sina wänner hade han satt i himmelen, men sina owänner i helswetet. Då Påfwens camerare, såg sig wara uti de sistnämndes antal, gick han till hans helighet och bad honom att låta ändra detta, taga bort sin bild och sätta en annan i stället. Påfwen swarade honom, att han wäl hade magt att frälssa ur skarselden, men icke ur helswetet; emedan han nu wore där, måste han och blifwa där qwar.

Twenne ministrar af hwilka den ene hade störtat den andre, möttes i flottstrapporne. Hwad nytt frågade den unge den gamle Ministern. Intet annat, swarade denne, än hwad ni ser, att ni går opp och jag ned.

En ung Gändrick sköt deraf, att han blifwit född på samma dag som Fredric den store. Således är ju du, inföll hans kamrat, den första riet efter huswudwinsten.

Syskarne woro fordom mycket beröftrade för dryckenstap. Då grefwen af Ansbach år 1776 besökte Pårwen, frågade denne på skämt, om man ännu i Tyskland drack så tappert som fordom. Nei, swarade Hertigen, det gör man icke med ulla dantag likwål af de Andliga Hofwen.

En lustig broder mötte en gång en wacker bondstieka som red på en åsna. Hon sjöng och såg glad ut, hwilket gaf honom anledning att säga till henne: wiserligen måtte någon i natt hafwa kyßt dig min stieka? efter du ser så särdeles glad ut, hon: gör det något till saken? han: utan twiswel, hon: om så är war så god och kyß min åsna, till att uppmuntra henne att gå fortare, ty hon är så modlös att hon knappt will bära sig sjelf.

En präst som illa förestod sin syfta, blef hotad att affättas från sitt embete. Han lät derpå sina wänner förstå, att om den skymfen hände honom, skulle det kosta flera hundra menniskors lif. För en så hård utlåtelse blef han ständ för rätten, då domaren frågade honom, hwad meningen wore af hans hotelse, swarade han: Jag tänkte, att om man satte mig ifrån embetet blifwa en medicine Doctor.

Carl II. af England sade en gång till Lord Shaftesbury, som förde en utswärande leinad. Mylord! jag tror ni är den liderligaste menniska i hela mitt rike. Det will jag ej bestrida, swarade Lorden, när eders Maj:t blott talar om undersåtare.

